

Meede 2
Kogukonnad ja noored -
kogukonnalgatused oma elukeskkonna
parandamiseks

Taotlemise meelespea
2017

Sisukord

<i>Enne taotluse esitamist</i>	3
1. Sissejuhatus	3
2. Eesmärk	3
3. Toetatavad tegevused, taotlejad ja toetussummad.....	3
4. Toetusmäärad	4
5. Ajakava.....	4
6. Nõuded taotlejale.....	5
7. Abikõlblikud ja mitteabikõlblikud kulud.....	5
8. Vabatahtlik töö omafinantseeringuna.....	7
<i>Taotlemine</i>	8
9. Taotluse esitamine	8
10. Projektitaotluse vastuvõtmine ja nõuetele vastavuse kontrollimine partnerluskogus.....	10
11. Projektitaotluste hindamine	10
12. Nõuetele vastavuse kontrollimine PRIAs.....	10
13. Projektitaotluse rahuldamine ja rahuldamata jätmine.....	11
<i>Projekti elluviimine ja projektitoetuse maksmise tingimused</i>	11
14. Projektitoetuse saaja kohustused	11
15. Nõuded hinnapakkumuse kohta.....	12
16. Liising.....	15
17. Maksetaotlused	15
18. Projektitoetuse väljamaksmine enne kulutuste tegemist	16
19. Teavitamine toetuse kasutamisest	16

Enne taotluse esitamist

1. Sissejuhatus

Käesolev dokument on abiks taotlejale taotluse koostamisel, esitamisel ning hiljem toetuse kasutamisel, tegevuste elluviimisel ning aruandluse koostamisel. Siin on koos Valgamaa Partnerluskogu poolt seatud nõuded ja LEADERi määrusest tulenev reeglistik.

Enne taotlemist tutvu kindlasti ka alltoodud dokumentidega.

- LEADERi määrus [Kohaliku tegevusgrupi toetus ja LEADER-projektitoetus](#). Vajaliku leidmise hõlbustamiseks oleme taotlemise meespeas viidanud ka määruse vastavatele paragrahvidele.
- LEADERi määruse [seletuskiri](#)
- Meetmeleht - [Meede 2 „Kogukonnad ja noored – kogukonnaalgatused oma elukeskkonna parandamiseks“](#)
- [Mittetulundusühingu Valgamaa Partnerluskogu projektitoetuse taotluste hindamiskomisjoni moodustamise ja taotluste hindamise kord](#)
- [Mittetulundusühingu Valgamaa Partnerluskogu projektitoetuse taotluste kinnitamise taotluse menetlemisega seotud dokumentide registreerimise ja säilitamise kord](#)
- [Mittetulundusühing Valgamaa Partnerluskogu 2015–2020 strateegia projektitaotluste hindamiskriteeriumid, Meede 2 Kogukonnad ja noored – kogukonnaalgatused](#)
- [oma elukeskkonna parandamiseks](#)
- [Maaelu arengu toetuse andmisest ja kasutamisest teavitamise, toetatud objektide tähistamise ning Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi \(EAFRD\) osalusele viitamise täpsem kord perioodil 2014–2020](#)

Kui taotlemisel tekib küsimusi või kahtlusi, siis soovitame kindlasti üle küsida meetme koordinaatorilt Aili Keldolt:

e-posti aadress: aali@valgaleader.ee

telefon: 5373 5503

aadress: Otepää, Valga põik 3

Kui soovite tulla kontorisse, siis palume eelnevalt vastuvõtuaeg kokku leppida. Eelnev konsultatsioon aitab vähendada hilisemaid järelepärimisi.

2. Eesmärk

Meetme „Kogukonnad ja noored – kogukonnaalgatused oma elukeskkonna parandamiseks“ eesmärgiks on: piirkonnas on elujõulised ja hea elukeskkonnaga ning mitmekesiste tegevusvõimalustega kogukonnad.

3. Toetatavad tegevused, taotlejad ja toetussummad

Meede jaguneb kaheks tegevuseks, mille raames korraldatakse kaks projektikonkurssi.

Tegevus 2.1 „Aktiivne kogukond ja noored“ —vahendid ja seadmed uute tegevusvõimaluste loomiseks

Toetatakse **noorte** tegevusvõimaluste pakkumiseks vajalike seadmete ja vahendite soetamist.

Toetust saavad taotleda Valgamaa Partnerluskogu tegevuspiirkonnas tegutsevad **mittetulundusühingud ja sihtasutused ning kohalikud omavalitsused**.

Toetus taotluse kohta on 1000–7000 eurot.

Üks taotleja saab esitada ühe taotluse taotlusvoorus.

Elluviidava tegevuse või investeeringu kasusaajaks peab olema tegevuspiirkond ning selle elanikud.

Tegevus 2.2 „Väärt elukeskkond“: investeeringud kogukonna- ja noortekeskuste tegevusvõimaluste laiendamiseks

Selle tegevuse raames toetatakse järgnevaid investeeringuid:

- Ruumide kohandamine kogukonnale vajalike tegevusvõimaluste ja teenuste pakkumiseks. Ei toetata selleks otstarbeks uute hoonete ehitamist (vastavalt ehitusseadustikule on hoone väliskeskkonnast katuse ja teiste välispiiretega eraldatud siseruumiga ehitis).
- Kogukonna- ja noortekeskuste vahetusse ümbruses uusi võimalusi pakkuva sotsiaalse ja tehnilise infrastruktuuri loomine (nt mänguväljakud, infotahvlid, pargialad, puhkealad, atraktsioonid jne).
- Olemasolevate külaplatside ja välitingimustes asuvate kooskäimiskohtade taristu edasiarendamine uute tegevusvõimaluste pakkumiseks.

Toetust saavad taotleda Valgamaa Partnerluskogu tegevuspiirkonnas tegutsevad **mittetulundusühingud ja sihtasutused ning kohalikud omavalitsused**.

Maksimaalne toetus taotluse kohta on kuni **27 000 eurot**.

4. Toetusmäärad

- MTÜ, SA, KOV kuni **90** protsenti investeeringu abikõlblikest kuludest.
- Taristuinvesteeringud kuni **60** protsenti investeeringu abikõlblikest kuludest.
- Uue põlvkonna elektroonilise side juurdepääsuvõrgu rajamiseks kuni **90** protsenti abikõlblikest kuludest.
- MTÜ, SA mootorsõiduki ja maastikusõiduki ostmiseks ja liisimiseks kuni **30** protsenti investeeringuobjekti abikõlblikest kuludest. Mootorsõiduk ja maastikusõiduk on abikõlblikud vaid siis, kui selle otstarve on teenuse osutamine tegevuspiirkonnas.

Põhjalikku tabelit toetusmäärade kohta saad vaadata siit.

[Määruses](#) leiad toetusmäärad § 34.

5. Ajakava

23.01.2017	Taotlusvooru avamine
------------	----------------------

3.02.2017 kell 16.00	Taotluste esitamise tähtaeg
31.03.2017	Taotluste hindamise tähtaeg partnerluskogus
PRIA on aega taotluste menetlemiseks kuni 60 tööpäeva, mida vajadusel võidakse pikendada kuni 90 tööpäevani.	
Toetuse saajal on kuni kaks aastat projekti elluviimiseks.	

6. Nõuded taotlejale

Projektitoetuse taotlejale on esitatud järgmised nõuded:

1. taotleja tegutseb tegevuspiirkonnas ja investeringut kasutatakse tegevuspiirkonnas;
2. üks taotleja saab ühe tegevuse raames esitada ühe taotluse taotlusvoorus (tegevus 2.1);
3. projektitoetuse taotleja suhtes ei ole algatatud likvideerimismenetlust ega kohtuotsusega välja kuulutatud pankrotti
4. taotlejal ei ole riikliku maksu võlga või tema riikliku maksu võla tasumine on ajatatud
5. taotleja ei ole saanud ega taotle samal ajal sama tegevuse või investeeringuobjekti kohta toetust riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest või muud tagastamatut riigiabi või vähese tähtsusega abi
6. ta on varem riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest saanud ja tagasimaksmisele kuulunud summa tähtajal tagasi maksnud
7. tähtajaliselt asutatud projektitoetuse taotleja puhul ei ole see tähtaeg lühem kui viis aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest.
8. Kavandatava tegevuse või investeeringu tegemist ei või alustada varem ja investeeringu tegemist tõendavad dokumendid ei või olla väljastatud varem kui partnerluskogu poolt projektitaotluse PRIA-le taotluse esitamise päevale järgneval päeval.

[Määruses](#) on nõuded taotlejale toodud § 27.

7. Abikõlblikud ja mitteabikõlblikud kulud

- Abikõlblik kulu peab olema mõistlik, põhjendatud, selge, üksikasjalikult kirjeldatud, majanduslikult otstarbekas ja toetuse eesmärgi saavutamiseks vajalik. Projektitoetuse taotleja tagab kasutatava toetusraha otstarbeka ja säästliku kasutamise.
- Kui taotleja on **käibemaksukohustuslane**, moodustavad toetatava tegevuse või investeeringu abikõlbliku maksumuse tegevuse või investeeringuobjekti **käibemaksuta maksumus**, tegevus, mida taotleja saab teha mitterahalise omafinantseeringu katteks ning abikõlbliku tegevuse või investeeringu tähistamiseks vajaliku sümboolika **käibemaksuta maksumus**.
- Kui projektitoetuse taotleja **ei ole käibemaksukohustuslane**, siis moodustavad toetatava tegevuse või investeeringu abikõlbliku maksumuse tegevuse või investeeringu

käibemaksuga maksumus, taotleja mitterahaline omafinantseering ning abikõlbliku tegevuse või investeeringu tähistamiseks vajaliku sümboolika **käibemaksuga maksumus**.

- Käibemaks on abikõlbmatu juhul kui selle tagastamist on võimalik taotleda käibemaksuseaduse alusel. Kui projektitoetuse taotleja ei kasuta käibemaksuseadusest tulenevat õigust taotleda käibemaksu tagastust, siis jääb käibemaksukulu tema enda kanda.

Tegevuse või investeeringuobjekti abikõlbliku kulu moodustavad:

1. ehitise ehitamise ja parendamise kulud. *Parendamise all mõeldakse lihtsamaid remonditöid (näiteks hoone värvimine, remont, katusematerjali vahetamine sama materjali vastu, mis ennegi oli jne), mille kaudu pikendatakse materiaalse põhivara eluiga ning tõstetakse selle väärtust;*
2. omanikujärelevalve ja muinsuskaitsejärelevalve tegemise maksumus kokku kuni **kolm protsenti** investeeringuobjekti ehitustööde maksumusest;
3. kavandatava ehitise projekteerimistööde maksumus kuni **kümme protsenti** investeeringuobjekti ehitustööde maksumusest;
4. veevarustus-, kanalisatsiooni- ja reoveepuhastussüsteemi, elektrisüsteemi ja elektripaigaldise, uue põlvkonna elektroonilise side juurdepääsuvõrgu ja juurdepääsutee ehitamise kulud ning nende juurde kuuluvate seadmete ostmise, paigaldamise ja vastava võrguga liitumise (*taristuinvesteering*) kulud. Taristuinvesteeringuks loetakse investeeringut üksiktarbija liitumispunktini.;
5. masina, seadme, sisseseade või muu põhivara ostmise, liisimise ja paigaldamise kulud;
6. maastikusõiduki või mootorsõiduki ostmise ja liisimise kulud, kui selle sihtotstarve on teenuse osutamine tegevuspiirkonnas ning kui projektitoetust taotleb mittetulundusühing või sihtasutus;
7. infotehnoloogilise lahenduse ja tarkvara ostmise ning paigaldamise kulud.

Kasutatud masina või seadme ostmise ja liisimise kulud on abikõlblikud, kui projektitoetust taotleb mittetulundusühing või sihtasutus tõendab, et:

1. masina või seadme ostmiseks või liisimiseks ei ole hinnapakkuja varem saanud toetust riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest või muud tagastamatut riigiabi või vähese tähtsusega abi;
2. masina või seadme hind ei ületa selle turuväärtust ja on uue samaväärse masina või seadme hinnast madalam;
3. masina või seadme eeldatav kasutusiga on vähemalt viis aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest.

Abikõlblikud kulud [määruses](#) leiad § 30.

Abikõlblikud ei ole järgmised kulud:

1. maa ja olemasoleva ehitise ostmise ning üürimise või rentimise kulud;
2. käibemaks juhul, kui projektitoetuse taotlejal on võimalik taotleda selle tagastamist käibemaksuseaduse alusel;
3. sularahamaksed;
4. riigilõiv, teenustasu pangatoimingu eest, tagatismakse, intress ja muu finantsteenusega seotud kulu;
5. õigus- ja raamatupidamisteenuse kulud;

6. viivis, trahv ja muu rahaline karistus ning kohtumenetluse korral menetluskulud;
  7. kulutused stipendiumile, annetustele, auhindadele, meenetele ja kingitustele;
  8. erisoodustuselt tulumaksuseaduse § 48 lõike 4 tähenduses tasutav maks;
  9. sõiduauto ostmise ja liisimise kulud;
  10. kulud, mis on seotud liisingulepinguga, nagu liisinguandja kasumimäär, intressi refinantseerimiskulud, üldkulud ja kindlustusmaksed;
  11. liisingumakse, kui asja omandiõigus ei ole viie aasta möödudes arvates PRIA poolt projektitaotluse rahuldamise otsuse tegemisest üle läinud toetuse saajale;
  12. kohaliku omavalitsuse üksuse ülesande asendamiseks tehtud kulud;
Investeeringu puhul tuleb jälgida, et vallale kuuluvate hoonete korrashoid on KOV ülesanne ja hoone omaniku kohustus. Lisaks peab LEADERi projektiga määratud tegevus looma uuenduslikku lisaväärtust või lisama innovaatilise elemendi.
  13. kasutatud kauba ostmise ja liisimise kulud, välja arvatud kasutatud masina või seadme ostmisel;
  14. kulud, mis ületavad Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 99 lõikes 6 nimetatud võrdlushindade kataloogi kantud asja või teenuse piirhinda, kui taotletakse toetust asja või teenuse kohta, mis on kantud nimetatud võrdlushindade kataloogi. Peamiselt on võrdlushindade kataloogi kantud põllumajandustehnika;
  15. ehitustegevus, mis ei võimalda selle elluviimise järel ehitist sihipäraselt kasutada;
  16. muud kulud, mis ei ole tegevuse elluviimisega või investeeringu tegemisega otseselt seotud.
- Mitteabikõlblikud kulud [määruses](#) leiad § 31.

8. Vabatahtlik töö omafinantseeringuna

1. Mittetulundusühingust või sihtasutusest projektitoetuse taotleja omafinantseeringu osaks võib olla mitterahaline omafinantseering.
2. Mitterahaline omafinantseering on investeeringu tegemiseks vajalik projektitoetuse taotleja tehtud vabatahtlik tasustamata töö.
3. Mitterahaline omafinantseering võib moodustada kuni üheksa protsenti mitterahalise omafinantseeringuga seotud toetatava investeeringu abikõlblikest kuludest.
4. Vabatahtliku tasustamata töö tegemise korral on vabatahtliku tasustamata töö tegija tunnitasu määr kuni neli eurot ning masinat, seadet või mootorsõidukit kasutades kuni kaheksa eurot.
5. Vabatahtliku tasustamata töö tegemise tõendamiseks täidetakse töö tegija ja projektitoetuse taotleja poolt allkirjastatud **päevikut**, milles kajastatakse töö kirjeldus, tehtud töö maht, töö tegemise aeg, tehtava töö ühiku hind, töö tegijad, töö tegemiseks kulunud aeg ja vajaduse korral andmed vabatahtliku tasustamata töö tegemisel kasutatud masina, seadme või mootorsõiduki kohta.
6. Mitterahalise omafinantseeringu osa arvutamisel ei võeta üldjuhul arvesse projekti raames soetatud väikevahendite maksumust, kuna nad on küll vajalikud projekti eesmärgi elluviimiseks, kuid ei nõua toetuse saajalt vabatahtliku tasustamata töö tegemist.

Mitterahaline omafinantseering [määruses](#) on § 35.

Taotlemine

9. Taotluse esitamine

NB! Palun ärge jätke taotluse esitamist viimasele hetkele!

Projektitoetuse saamiseks esitab projektitoetuse taotleja selleks ettenähtud tähtajal elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna kaudu avalduse ja selles esitatud andmeid tõendavad dokumendid.

Esmakordsel e-PRIASse sisenemisel kuvatakse e-PRIA kasutamise leping. Selles sätestatakse e-PRIA kasutamise tingimused. Täpsemalt saate e-PRIA lepingu kohta infot leheküljelt <http://www.pria.ee/et/ePRIA/Leping>.

Juriidilisel isikul on vaja leping digitaalselt allkirjastada.

Kui kasutaja ei ole veel PRIA klient (pole enne toetusi taotlenud), siis tuleb ennast ka e-PRIA vahendusel kliendiks registreerida http://www.pria.ee/et/ePRIA/Korduma/kuidas_kasutada#kas-klient

Kohalik omavalitsus, riiklik muuseum või muu asutus, mis ei ole registreeritud Äriregistris vaid ainult riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste riiklikus registris ei saa e-PRIA kasutamise lepingut sõlmida e-PRIA vahenduse.

Leping tuleb esitada PRIA-le e-posti teel digitaalselt allkirjastatuna aadressil kliendiregister@pria.ee või saata/tuua aadressil PRIA, Registrate osakond, Tähe 4, 51010 Tartu. Lepingut peab allkirjastama esindusõiguslik isik.

NB! Palun kontrollige e-PRIASse sisenemisel seadetes oma e-posti aadressi. Õige aadress tagab, et teie taotluse menetluse info jõuab teie postkasti.

NB! Paber kandjal ja e-posti teel projektitaotlust esitada ei saa.

Taotleja esitab PRIA e-teenuse keskkonnas järgmised dokumendid:

1. Projektitoetuse taotluse avaldus (**täidetakse e-teenuse keskkonnas**).

Lisaks avaldusele laaditakse e-teenuse keskkonnas üles järgmised dokumendid:

2. projekti kirjeldus;
3. toetatava tegevuse ja kavandatava investeeringu eeldatava maksumuse arvestus kululiikide

kaupa;

4. ehitusteatis- või ehitusloakohustusliku hoone ehitustegevuse puhul kavandatava ehitise maksumuse eelarve;
5. ehitise puhul väljavõtte eelprojekti joonistest koos eelprojekti seletuskirjaga juhul, kui ehitusprojekt on nõutav ehitusseadustikus sätestatud tingimustel ja korras ning kui ei taotleta toetust ehitusprojekti koostamiseks;
6. ärakiri dokumendist, mis tõendab, et kavandatav ehitise, mida ehitatakse või kuhu inventar või seade paigaldatakse, või mootorsõiduk, kuhu seade paigaldatakse, kuulub taotleja omandisse või on antud taotlejale õiguslikul alusel kasutamiseks vähemalt viieks aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest;

Selgitamaks välja, kas taotleja on **hankija** riigihangete seaduse mõistes, on täiendavalt vajalik esitada:

7. mittetulundusühingul mitte varasema kui taotluse esitamisele vahetult eelnenud kuu esimese kuupäeva seisuga mittetulundusühingu **liikmete nimekiri**, v.a usulised ühendused;
8. mittetulundusühingul ja sihtasutusel **eelmise majandusaasta tulude jaotus**, millest nähtub avaliku sektori (riigi, kohaliku omavalitsuse või nende ühenduse, muu avalik-õigusliku juriidilise isiku) toetuse osakaal;
9. mittetulundusühingul ja sihtasutusel planeeritud **tulude jaotus** aasta kohta, millal taotleja kavandab **investeeringu ellu viia**, millest nähtub avaliku sektori (riigi, kohaliku omavalitsuse või nende ühenduse, muu avalik-õigusliku juriidilise isiku) toetuse osakaal.

NB! Taotlejal on oluline vaadata just selle aasta planeeritavat tulude jaotust, mil investeeringut tegema hakatakse ning vastavalt sellele otsustada, kuidas hange läbi viia. On tõenäoline, et PRIA palub esitada tulude jaotuse ka koos maksetaotlusega pärast investeeringu tegemist.

NB! Kui taotled toetust ehitusele või parendustegevusele, siis võta kindlasti kõigepealt ühendust kohaliku omavalitsusega, kust saad teada, milliseid lubasid on vaja ja millega tuleb investeeringu tegemisel arvestada.

Juhul kui projektitoetust taotletakse koos ehitamisele ja projekteerimisele, siis ei ole taotlemise hetkel projektitoetuse taotlejal projekti, mida esitada. Sellisel juhul tuleb esitada põhimõtteline tööde lahend (kas kirjalikult või joonistega), mis võib olla ka näiteks eskiislahendus, eelprojekt vms.

Kui hoones või ruumis tehakse ainult osaliselt ehitus- või parendustöid, siis tuleb kas jooniste või tekstiliste osade abil kirjeldada ka toetusega hõlmatud tööde piire. PRIA-le on toetuse määramiseks vajalik täpsemalt teada, mida ja kuhu ehitatakse.

Esitatava eel- või põhiprojekti koosseisus peab olema ka asendiplaan.

Kui taotletakse projektitoetust ehitustegevusele, mis ei nõua ehitisluba või ehitusteatis, siis esitatakse kavandatava ehitustegevuse eeldatava maksumuse arvestus kululiikide kaupa.

Pärast projektitaotluse sisestamist saab taotleja, kas oma e-posti aadressil või e-PRIA teavituste blokis teavituse selle kohta, et projektitaotlus on esitatud.

Kontrolli, kas PRIA kliendiregistris on sisestatud õige e-posti aadress!

Määruses on nõuded esitatavatele dokumentidele § 37.

10. Projektitaotluse vastuvõtmine ja nõuetele vastavuse kontrollimine partnerluskogus

1. Esmalt muutub esitatud projektitaotlus nähtavaks kohalikule tegevusgrupile ehk Valgamaa Partnerluskogule, kes 10 tööpäeva jooksul kontrollib projektitaotluse vastuvõtmisel nõutavate dokumentide olemasolu ja taotluse tähtaegset esitamist ning projektitoetuse taotleja, projektitaotluse ja toetatava tegevuse vastavust strateegias ja rakenduskavas, sealhulgas strateegia meetmes esitatud nõuetele.
2. Kui koos projektitaotlusega ei ole esitatud kõiki nõutavaid dokumente või kui esitatud dokumendis puuduvad projektitaotluse hindamiseks vajalikud andmed, palub partnerluskogu taotlejale puudused kõrvaldada kolme tööpäeva jooksul.
3. Kui nõutavaid dokumente või andmeid ei esitata partnerluskogu poolt määratud tähtaja jooksul võib projektitaotluse jätta hindamata ja edastada selle PRIAle märkusega, et projektitaotlust ei olnud võimalik hinnata.

Projektitoetuse vastuvõtmisest ja vastavuse kontrollimisest on [määruses](#) § 38.

11. Projektitaotluste hindamine

1. Laekunud taotlusi hindab Valgamaa Partnerluskogu juhatuse poolt kinnitatud [hindamiskomisjon](#). Taotluste hindamine toimub lähtudes järgmistest dokumentidest:
  - a. [Mittetulundusühingu Valgamaa Partnerluskogu projektitoetuse taotluste hindamiskomisjoni moodustamise ja taotluste hindamise kord](#)
  - b. [Mittetulundusühing Valgamaa Partnerluskogu 2015–2020 strateegia projektitaotluste hindamiskriteeriumid, Meede 2 Kogukonnad ja noored – kogukonnalgatused oma elukeskkonna parandamiseks](#)
2. Valgamaa Partnerluskogu teeb strateegia meetme eelarve piires PRIAle põhjendatud ettepaneku projektitaotluste paremusjärjestusse seadmise kohta ning iga projektitaotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise ja projektitaotluse rahastamise suuruse kohta.
3. Partnerluskogu võib jätta projektitaotluse hindamata, kui projektitaotlus ei vasta strateegias või rakenduskavas esitatud nõuetele või kui projektitoetuse taotleja ei ole esitanud nõutavaid andmeid või dokumente määratud tähtaja jooksul. Partnerluskogu edastab hindamata jäetud projektitaotluse PRIAle koos märkusega hindamata jätmise kohta.

[Määruses](#) on hindamine § 39.

12. Nõuetele vastavuse kontrollimine PRIAs

1. PRIA kontrollib vastuvõetud projektitaotluse nõuetele vastavust ja selles esitatud andmete õigsust ning projektitoetuse taotleja ja toetatava tegevuse vastavust nõuetele.
2. PRIA kontrollib ainult nende projektitoetuse taotlejate nõuetele vastavust, kelle projektitaotlused kuuluvad Valgamaa Partnerluskogu paremusjärjestuse ettepaneku kohaselt projektitoetusteks ettenähtud eelarveliste vahendite piires täielikule või osalisele rahuldamisele, ja ainult nende taotlejate projektitaotluste nõuetele vastavust.

Nõuetele vastavuse kontrollimine PRIAs on [määruses](#) § 40.

13. Projektitaotluse rahuldamine ja rahuldamata jätmine

PRIA teeb projektitaotluse osalise või täieliku rahuldamise otsuse või projektitaotluse rahuldamata jätmise otsuse 60 tööpäeva jooksul arvates päevast, mil partnerluskogu esitas PRIA-le projektitaotluse paremusjärjestuse ettepaneku. Vajaduse korral võib PRIA otsuse tegemise tähtaega pikendada kuni 90 tööpäevani.

[Määruses](#) on projektitaotluse rahuldamine ja rahuldamata jätmine § 41.

Projekti elluviimine ja projektitoetuse maksmise tingimused

14. Projektitoetuse saaja kohustused

Projektitoetuse saaja on kohustatud:

1. täidab Valgamaa Partnerluskogu seireandmete küsimustiku enne viimase maksetaotluse esitamist;
2. esitab Valgamaa Partnerluskogule lühikokkuvõtte projektist, mis avaldatakse partnerluskogu kodulehel, ning fotod projekti investeringust või tegevusest;
3. tegema investeringu ja esitama PRIA-le elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna kaudu selle tegevuse elluviimist või investeringu tegemist tõendavad dokumendid kuni neljas osas ühe projektitaotluse kohta kahe aasta jooksul arvates PRIA poolt projektitaotluse rahuldamise otsuse tegemisest
4. võtma projektitoetuse abil tehtud investeringu **sihtotstarbeliselt kasutusse** kahe aasta jooksul, st hiljemalt viimase maksetaotluse esitamise ajaks;
5. säilitama ja kasutama sihipäraselt projektitoetuse eest ostetud investeringuobjekti vähemalt viie aasta jooksul arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest;
6. täitma vabatahtliku tasustamata töö tegemise tõendamiseks töö tegija ja projektitoetuse taotleja poolt allkirjastatud päevikut, milles kajastatakse töö kirjeldus, tehtud töö maht, töö tegemise aeg, tehtava töö ühiku hind, töö tegijad, töö tegemiseks kulunud aeg ja vajaduse korral andmed vabatahtliku tasustamata töö tegemisel kasutatud masina, seadme või mootorsõiduki kohta;
7. eristama selgelt oma raamatupidamises projektitoetuse kasutamise seotud kulud ning neid kajastavad kulu- ja maksedokumentid muudest kulu- ja maksedokumentidest;
8. võimaldama teostada projektitoetuse sihipärase ja tähtaegse kasutamise üle järelevalvet ja teha muid toetuse saamisega seotud kontrole ning osutama selleks igakülgselt abi, sealhulgas võimaldama viibida projektitoetuse saaja kinnisasjal, ehitises ja ruumis ning läbi vaadata dokumente ja toetuse abil ostetud vara kohapeal;
9. teavitama PRIA-t viivitamata kirjalikult käibemaksukohustuslaseks registreerimisest käibemaksuseaduse § 20 alusel kuni viie aasta jooksul arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest, kui projektitoetuse saaja on saanud toetust käibemaksu kohta;
10. esitama projektitoetuse kasutamise seotud seireks vajalikku teavet partnerluskogu või PRIA nõudmisel;
11. vastama Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 III jaotise I peatükis ja strateegia meetmes nimetatud nõuetele ning riigiabi reeglitest tulenevatele nõuetele;

12. omama ehitise kohta ehitusluba või ehitusteatist, kui see on nõutav ehitusseadustiku kohaselt;
13. Projektitoetuse saaja suhtes ei ole algatatud likvideerimismenetlust ega kohtuotsusega välja kuulutatud pankrotti.
14. Projektitoetuse saajal ei tohi olla riiklikku maksuvõlga või tema riikliku maksu võla tasumine on ajatatud ja maksuvõla tasumise ajatamise korral on maksuvõlg, mille tasumise tähtaeg on moondunud, tasutud ettenähtud summas.

[Määruses](#) on projektitoetuse saaja kohustused § 42.

15.Nõuded hinnapakkumuse kohta

PANE TÄHELE!

Hinnapakkumised esitatakse PRIAle alles tegevuse elluviimisel koos maksetaotlusega. Seega on kogu vastutus hinnapakkumiste korrektsuse osas taotlejal.

Jälgi eriti!

- Hinnapakkumustele lisaks on vaja esitada ka **hinnapäringud** (tehniliste tingimuste loetelu).
- Hinnapäringud ja hinnapakkumused peavad olema väljastatud enne tegevuse või investeeringu tegemist.
- **Jälgi, et ei oleks seotust pakkuja ja toetuse taotleja vahel.** [Määruse § 33 lg 5:](#)

Projektitoetuse saaja ja isik, kellelt projektitoetuse taotleja või projektitoetuse saaja tellib teenuse või töö või ostab kaupa, ning nende osanik, aktsionär või tulundusühistu liige või juhatuse või nõukogu liige või seltsinglane ei tohi kuuluda üksteise juhatusse ega nõukokku ega omada osalust üksteise äriühingus, välja arvatud juhul, kui tegevuse või investeeringu käibemaksuta maksumus ei ületa 1000 eurot.

Hinnapakkumused

Investeering või tegevus üle 5000 euro (ilma käibemaksuta)	<ul style="list-style-type: none"> • Saadud vähemalt 3 võrreldavat hinnapakkumust • Saadud hinnapakkumuses olevad tehnilised tingimused vastavad toetuse saaja hinnapäringus olevale tehnilisele spetsifikatsioonile
Investeering või tegevus 100-5000 eurot (ilma käibemaksuta)	<ul style="list-style-type: none"> • Saadud vähemalt 1 hinnapakkumus • Saadud hinnapakkumuses olevad tehnilised tingimused vastavad toetuse saaja hinnapäringus olevale tehnilisele spetsifikatsioonil
Asjaomases valdkonnas on ainult üks teenuse osutaja, töö pakkuja või kauba müüja	<ul style="list-style-type: none"> • Saadud 1 hinnapakkumus • Saadud hinnapakkumuses olevad tehnilised tingimused vastavad toetuse saaja hinnapäringus olevale tehnilisele spetsifikatsioonile
Kulutus kuni 100 eurot	<ul style="list-style-type: none"> • Hinnapakkumust ei ole vaja

1. Väljavalitud hinnapakkumus ei tohi olla põhjendamatult kõrge võrreldes tavaliselt sarnase tegevuse eest tasutava hinnaga.
2. Väljavalitud hinnapakkumus peab olema objektiivselt põhjendatud ja juhul, kui projektitoetuse saaja ei ole saanud nõutud arvu hinnapakkumusi või valinud odavaimat hinnapakkumust, peab selle kohta esitama põhjenduse.
3. Projektitoetuse saaja ei tohi jaotada tegevuse hinnapakkumust osadeks, kui toetatava tegevuse elluviimiseks või investeeringu tegemiseks vajalik teenus, töö või kaup on funktsionaalselt koos toimiv.
4. Hanke korraldamisel järgitakse riigihangete seadust, kui projektitoetuse taotleja on hankija riigihangete seaduse § 10 tähenduses.

NB! RIIGIHANGE

Riigihangete seaduses (edaspidi RHS) sätestatud korda on kohustatud järgima:

- 1) riik või riigiasutus;
- 2) kohaliku omavalitsuse üksus, kohaliku omavalitsuse asutus või kohalike omavalitsuste ühendus;
- 3) muu avalik-õiguslik juriidiline isik või avalik-õigusliku juriidilise isiku asutus;
- 4) sihtasutus, mille üheks asutajaks on riik või mille asutajatest rohkem kui pool on käesoleva lõike punktis 2 või 3 nimetatud isikud või mille nõukogu liikmetest rohkem kui poole määravad punktides 1–3 nimetatud isikud;
- 5) mittetulundusühing, mille liikmetest rohkem kui pool on käesoleva lõike punktides 1–3 nimetatud isikud;

6) muu eraõiguslik juriidiline isik, mis vastab käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud tunnustele.

Hankija RHS §10 lõike 1 punkti 6 tähenduses on eraõiguslik juriidiline isik:

- mis on asutatud eesmärgiga täita või mis täidab põhi- või kõrvaltegevusena ülesannet avalikes huvides, millel ei ole tööstuslikku ega ärilist iseloomu, ja
- mida põhiliselt rahastavad või
- mille juhtimis-, haldus- või järelevalveorgani liikmetest rohkem kui poole määravad või mille juhtimist muul viisil kontrollivad koos või eraldi lõike 1 punktides 1–5 või teised punktis 6 nimetatud isikud või mõne muu Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigi vastavad isikud.

Selgitamaks välja, kas taotleja on **hankija** riigihangete seaduse mõistes, on täiendavalt vajalik esitada:

- mittetulundusühingul mitte varasema kui taotluse esitamisele vahetult eelnenud kuu esimese kuupäeva seisuga mittetulundusühingu **liikmete nimekiri**, v.a usulised ühendused;
- mittetulundusühingul ja sihtasutusel **eelmise majandusaasta tulude jaotus**, millest nähtub avaliku sektori (riigi, kohaliku omavalitsuse või nende ühenduse, muu avalik-õigusliku juriidilise isiku) toetuse osakaal;
- mittetulundusühingul ja sihtasutusel planeeritud **tulude jaotus** aasta kohta, millal taotleja kavandab **investeeringu ellu viia**, millest nähtub avaliku sektori (riigi, kohaliku omavalitsuse või nende ühenduse, muu avalik-õigusliku juriidilise isiku) toetuse osakaal.

5. Hinnapakkumus peab sisaldama taotleja nime, välja arvatud juhul, kui hinnapakkumuseks on väljatrükk hinnapakkuja veebilehelt, hinnapakkuja nime, registrikoodi ja kontaktandmeid, hinnapakkumuse väljastamise kuupäeva, hinnapakkumuse kehtivusaega ning toetatava tegevuse või investeeringuobjekti käibemaksuta ja käibemaksuga maksumust.
6. Ehitusseadustiku kohaselt ehitusteatise- või ehitusloakohustusliku ehitustegevuse puhul, kus ehitatavaks ehitiseks on ehitusseadustiku tähenduses hoone, peab saadud hinnapakkumus [PRIA vormil](#).
Tehtavad ehitustöid ja ehitusprojekte koostamist võivad läbi viia ettevõtted, kes on kantud majandustegevuse (MTR) registrisse vastava töö tegijana. Registreeringut saab kontrollida majandustegevuse registrist <http://mtr.mkm.ee/>.
7. Kui projektitoetuse saaja (MTÜ, SA) taotleb toetust kasutatud masina või seadme ostmiseks, peab taotleja olema saanud vähemalt ühe hinnapakkumuse kasutatud seadme või masina kohta ja ühe hinnapakkumuse uue samaväärse seadme või masina kohta, kui uus samaväärne seade või masin ei ole Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 99 lõike 6 kohaselt kantud [võrdlushindade kataloogi](#).
8. Kui projektitoetuse saaja taotleb toetust Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 99 lõikes 6 nimetatud [võrdlushindade kataloogi](#) kantud asja kohta, ei pea projektitoetuse saaja olema saanud hinnapakkumust.
9. Kui tehniliste tingimuste loetelu on avaldatud riigihangete registris, võib projektitoetuse saaja saada vähem kui kolm hinnapakkumust, kui tegevuse või investeeringuobjekti käibemaksuta maksumus on vahemikus 5000–10 000 eurot.

[Määruses](#) on hinnapakkumuse nõuded § 33.

16.Liising

Määrusest tulenevalt saab projekti raames soetatava vara võtta ka liisingusse, kuid ainult nende liisinguandjatelt, kes tegutsevad krediidasutuste seaduse alusel ja korras või nende konsolideerimisgruppi kuuluv finantseerimisasutus. Nimekiri aktsepteeritud liisinguandjatest on leitav lingilt <http://www.fi.ee/index.php?id=287>.

UUS! Kui investeeringuobjekt ostetakse liisingulepingu alusel, viib projektitoetuse saaja tegevuse ellu ja esitab selle tegemist tõendavad dokumendid kalendriaastas kuni neljas osas ühe taotluse kohta kuni viie aasta jooksul arvates PRIA poolt projektitaotluse rahuldamise otsuse tegemisest, kuid hiljemalt 30. juunil 2023.

Juhul kui põhivara liisitakse, peab asja omandiõigus üle minema projektitoetuse saajale hiljemalt viie aasta möödudes arvates PRIA poolt taotluse rahuldamise otsuse tegemisest (kõige hiljem 30.06.2023).

Liisingulepinguga seotud kulud, nagu liisinguandja kasumimäär, intressi refinantseerimiskulud, üldkulud ja kindlustusmaksed ei ole abikõlblikud!

Esimese maksetaotlusega esitatakse PRIA-le liisinguleping, maksegraafik, üleandmise-vastuvõtmise akt, arve. Järgmiste maksetaotlustega esitatakse arve(d) ja tasumist tõendavad dokumendid.

17.Maksetaotlused

Projektitoetuse saaja teeb investeeringu ja esitab PRIA-le elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna kaudu investeeringu tegemist tõendavad dokumendid kuni neljas osas ühe projektitaotluse kohta kahe aasta jooksul arvates PRIA poolt projektitaotluse rahuldamise otsuse tegemisest.

Enne viimase maksetaotluse esitamist on taotleja kohustatud:

- 1) täitma Valgamaa Partnerluskogu seireandmete küsimustiku;
- 2) esitama Valgamaa Partnerluskogule lühikokkuvõtte projektist ning fotod projekti investeeringust või tegevustest.

Projektitoetuse väljamaksmiseks esitab projektitoetuse saaja pärast investeeringu täielikku või osadena tegemist ja selle eest täielikult või osaliselt tasumist PRIA-le partnerluskogu kaudu elektrooniliselt PRIA e-keskkonna kaudu maksetaotluse, koos järgmiste dokumentide ära kirjajadega:

1. arve-saateleht või arve;
2. arve tasumist tõendav maksekorraldus või arvelduskonto väljavõte;
3. üleandmist-vastuvõtmist tõendav dokument, kui toetatav tegevus on ehitamine või parendamine;
4. tööleping, töövõtuleping või käsundusleping;
5. kasutatud masina või seadme ostmise või liisimise korral masina või seadme müüja või liisinguandja kinnituskiri selle kohta, et:
  - masina või seadme ostmiseks ei ole hinnapakkuja varem saanud toetust riigieelarvelistest või muudest ELi või välisvahenditest või muud tagastamatut riigiabi;
  - masina või seadme hind on uue samalaadse masina/seadme hinnast madalam;
  - ostetava kasutatud masina/seadme eeldatav kasutusiga on vähemalt viis aastat arvates PRIA

poolt viimase toetusosa väljamaksmisest.

6. kasutatud masina või seadme ostmise või liisimise korral hinnapakkumus, millel kajastub uue samalaadse masina või seadme hind;
7. päevik vabatahtliku tasustamata töö tegemise kohta;
8. hinnapakkumised, mis vastavad toetuse taotlemisel esitatud investeeringu eeldatava maksumuse arvestusele iga kululiigi kohta. Vaata hinnapakkumistele esitatud nõudeid punktis 9;
9. ehitusteatise- või ehitusloakohustusliku hoone ehitustegevuse puhul Microsoft Exceli tarkvaraga töödeldavas vormingus ehitustegevuse kulude andmed, mis peavad sisaldama teavet hoone nimetuse, ehitisregistri koodi, katastritunnuse, üldkulude, ettevalmistuskulude, välisrajatiste kulude, aluse- ja vundamendikulude, kandetarindite kulude, fassaadielementide kulude, katusekulude, ruumitarindite kulude, pinnakatete kulude, sisustuse kulude, inventari kulude, seadmete kulude, tehnosüsteemide kulude, ehitusplatsi korralduskulude ning ehitusplatsi üldkulude kohta.
10. Ehitusluba eraldi esitama ei pea, aga PRIA kontrollib selle olemasolu ehitusregistris esimese maksetaotluse esitamise ajal.

[Määruses](#) on investeeringu tegemist tõendavate dokumentide esitamine § 43.

18. Projektitoetuse väljamaksmine enne kulutuste tegemist

Projektitoetuse taotlejal on võimalus kasutada projektitoetust ka osaliselt tasutud kuludokumentide alusel. See võimaldab projektitoetuse saajal paindlikumalt ellu viia kavandatavat projekti ning aitab ületada investeeringu tegemisega kaasnevat finantsprobleemi.

1. Enne töö, teenuse või vara soetamise eest tasumist, kui töö või teenus on lõpetatud või vara on üle antud ning projektitoetuse saaja on selle vastu võtnud ja selle eest tasunud vähemalt **omafinantseeringuga** võrdse summa, võib projekti toetuse saaja esitada maksetaotluse toetuse väljamaksmiseks. Käibemaksukohuslastel on vaja tasuda lisaks omaosaluse summale ka **käibemaksu** summa. Nimetatud rahastamisviisi ei kohaldata liisingulepingu alusel ostetava vara puhul.
2. Projektitoetuse väljamaksmist sooviv projektitoetuse saaja esitab pärast investeeringu täielikku või osadena tegemist PRIA-le partnerluskogu kaudu elektrooniliselt PRIA e-keskkonna kaudu maksetaotluse koos kõigi vajalike dokumentidega.
3. Peale dokumentide ja investeeringu vastavuse kontrolli kantakse toetuse summa üle taotleja arvele, kes tasub kuludokumentide alusel tasumata kogusumma viivitamata isikule, kellelt ta tellis teenuse või töö või ostis kaupa ning esitab 7 tööpäeva jooksul alates toetuse laekumisest uuesti maksetaotluse PRIA-le.

[Määruses](#) on väljamaksmine enne kulutuste tegemist § 45.

19. Teavitamine toetuse kasutamisest

Kõik projektid tuleb tähistada vastavalt [Maaelu arengu toetuse andmisest ja kasutamisest teavitamise, toetatud objektide tähistamise ning Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi \(EAFRD\) osalusele viitamise täpsem kord perioodil 2014–2020](#).

Eesti LEADERi logo, Euroopa Liidu LEADERi logo, Euroopa Liidu embleemiga ning lisaks ka Valgamaa Partnerluskogu logoga tuleb tähistada:

- ehitis;
- masin, seade;
- meene;
- info- ja reklaammaterjal;
- üritus;
- digitaalne infokandja ja materjal, paigutatuna pakendile või tootele ning selle esilehele, -kaadrile, -pildile;
- televisioonisaade, artikkel ja muu tekst tehniliselt võimalikul ja sobival viisil;
- trükimeedia või avalikkusele suunatud veebilehe kuulutus (nt. netireklaam).

Tegevuse korral tähistatakse tegevuse toimumise ajal toimumise koht ja tegevuse kohta käiv teavitusematerjal

Iga eset ja dokumenti ei tule märgistada logoga, kui see on kasutusel vaid organisatsioonisiselt, sellisel juhul piisab plakati või stendi kasutamisest organisatsiooni avalikus ruumis.

Märgistus peab säilima vähemalt 5 aastat viimase toetusosa väljamaksmisest

Teavitus veebilehel UUS!

Juhul kui toetuse saajal on olemas toetatava objekti või tegevusega seotud veebileht:

- 1) avaldatakse veebilehel lisaks logole ja embleemile objekti või tegevuse lühikirjeldus;
- 2) kirjeldatakse toetatava objekti või tegevuse lühikirjelduses ka eesmärgid ja oodatavaid tulemusi, kui toetus ületab 10 000 eurot.

Logo ja embleem paigaldatakse **kergesti märgatavale kohale ja ta peab olema selgelt nähtav**. Digitaalne logo on kättesaadav veebilehel <http://www.valgaleader.ee/projektide-elluviimine/taehistamine.html>.

NB! Euroopa Liidu lipu embleemi all olev tekst on võrreldes eelmise perioodiga muutunud!

- Objekt, millele ei ole logo ja embleemi paigaldatud tootmise käigus, tähistatakse kleebisega.
- Kui toetus **ületab 10 000 eurot**, tuleb lisada logoga ja embleemiga plakat. Plakat peab olema üleval toetatava objekti või tegevuse abikõlblikkuse perioodil. Kui plakatit kasutatakse üksiktegevusest teavitamiseks, hoitakse plakat üleval tegevuse toimumise ajal. Plakat peab olema suurusega vähemalt A3 ning sellele peab asetsema logo koos embleemiga, millele eraldatakse vähemalt 25 protsenti plakati pindalast, ja projekti nimetus, mis moodustab plakati kõrgusest vähemalt 30 protsenti. Kui plakatit kasutatakse välitingimustes, peab see olema tehtud vastupidavast ja ilmastikukindlast materjalist.

Kui projektitoetuse abil valminud või soetatud objekti kajastatakse ajalehe vm väljaande artiklis, siis soovime kasutada järgnevat lauset rahastajale viitamiseks: “Investeering on toetatud EAFRD, MAK 2014-2020 Leader meetme ja Valgamaa Partnerluskogu poolt.”

